

[Ingmar Wagner.]

er marinen også bedre stillet end hæren. De får de nødvendige sokker, skotøj og undertøj stillet til rådighed, medens soldaterne må nøjes med en bestemt ration, som efter forsvarsministerens opfattelse er stor nok, men som alligevel i mange tilfælde ikke slår til. En menig i hæren får f. eks. udleveret 3 par sokker, der meget nemt kan slides op i de første måneders rekruttid. Skal soldaten bruge flere sokker, kan han ikke bare gå hen og få dem byttet, men må for egen regning skaffe sig nye. Det samme gælder skjorter og undertøj. Slår det ikke til, må soldaten selv anskaffe sig den nødvendige mundering. En nyordning på dette område er nødvendig, så alle værnepligtige får stillet den nødvendige undermundering til rådighed.

Til slut spørgsmålet om fri vask for soldaterne. For en ordens skyld skal det nævnes — det har forsvarsministeren også været inde på — at en sådan ordning er indført for marinen. At få vasket sit tøj er et stort problem for mange soldater. Det står klart for alle, tror jeg da, at under den hårde soldatetræning bruges megen undermundering. Efter de anstrengende øvelser er undertøj og skjorter ofte drivvåde af sved og skal vaskes og helst vaskes omgående. På mange kaserner findes ikke sådanne muligheder. Mange steder er der hverken vaskesteder eller varmt vand, og det er ikke rart — for ikke at sige, at det er umuligt — at vaske sin skjorte i et vandfad med koldt vand. Desuden findes der mange steder ingen tørrerum. Hvor de findes, er de ikke aflåset, og så tør soldaterne ikke benytte sig af dem af ængstelse for eventuelle tyverier. For bliver tøjet væk, skal militæret have erstatning, og den bliver prompte trukket fra den lille aflønning.

Mange steder er der heller ikke mulighed for at stryge tøjet. Ja, der er måske nogen, der mener, at det er unødvendig luksus for en menig soldat at gå med strøget skjorte, men til trods herfor er det et krav, at den skal være det. Sine steder kan soldaterne ikke engang få uniformen presset. Jeg har haft lejlighed til at tale med soldater — også her drejer det sig om Sandholmlejren; det er måske ændret nu, det er jeg ikke klar over — som er blevet beordret til at lade deres uniformer presse på et tidspunkt, hvor

der ikke fandtes nogen pressestue på kaserne, så at de selv måtte betale for at få uniformen presset. For en ordens skyld kan jeg nævne, at på mange pressestuer findes der heller ikke strygejern, og andre steder skal de selv betale det, hvis det skal fremskaffes.

Efter kommunisternes opfattelse må de forhold, der eksisterer på disse områder, opføre. Det er urimeligt, at soldaterne skal sende deres tøj på vaskeri eller hjem til familien. Militæret må overtage disse naturlige forpligtelser ved på alle kaserner at indføre en ordning, der giver soldaterne mulighed for at få vasket deres tøj, eller militæret må på anden måde sikre, at det sker.

De forbedringer for de værnepligtige, jeg her på den kommunistiske gruppes vegne har stillet forslag om, kan naturligvis ikke gennemføres, uden at det koster penge, og nu har vi hørt, at det vil koste 32 mill. kr. At pengene må fremskaffes, er klart, og derfor var det, jeg ved fremsættelsen foreslog, at de fremskaffes ved besparelser på de militære budgetter på andre områder, hvor det er muligt, og hvor det efter vor opfattelse også er nødvendigt at spare. Jeg nævnte indledningsvis, at en vej frem var at nedsætte tjenestetiden til 12 måneder. Det ville give besparelser på flere hundrede millioner kroner, og så ville der blive mulighed for at skaffe det nødvendige, og det ville være glædeligt, hvis man kunne gå den vej. Desuden ville en afkortning af tjenestetiden også give bedre forhold for de indkaldte.

Jeg må måske til allersidst henvide til, at det ærede konservative medlem hr. Carsten Raft for et par måneder siden skrev en artikel i „Berlingske Tidende“ under overskriften „Danmarks baraksoldater“, en artikel, som man kan sige er ligefrem opvækkende. Det ærede medlem omtalte de forhold, hvorunder soldaterne lever, sådan, at man næsten kvier sig ved at tro, at de ting, det ærede medlem fremdrog, er rigtige. Men jeg tror, de er rigtige, for det ærede medlem har jo ingen interesse i at sige noget dårligt om de forhold, man byder soldaterne i øjeblikket, hvis det ikke er nødvendigt at sige det. Artiklen drog en direkte sammenligning mellem de berygtede tyske koncentrationslejre og de danske baraklejre. I disse militære barakker er alt gråt i gråt, præget af tristhed, lurvethed og forfald, og det